

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:3180

av **Penilla Gunther (KD)**

Valfrihet och inflytande i hälso- och sjukvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna patienternas valfrihet, inflytande och rätt till modern behandling i hälso- och sjukvården av offentliga, idéburna och privata alternativ genom utveckling av lagen om valfrihet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På alliansregeringens initiativ tillkom den nya patientlagen, som nu trätt i kraft. Den tjänar som ett viktigt verktyg för att tillsammans med lagen om valfrihet (LOV) stärka patienternas möjligheter till involvering och medskapande i hälso- och sjukvården. Det är centralt att omsätta patientlagens bestämmelser i praktiken.

Det är glädjande att svenska patienter numera åtnjuter mer valfrihet, både genom den nya patientlagen och genom de många vårdval som tillkommit runtom i landet tack vare LOV. Samtidigt finns det orosmoln. Det största hotet är den nuvarande regeringens politik som riskerar att försämra patienternas valfrihet på flera plan.

Patienternas starkare inflytande och valfrihet behöver värnas. Hälso- och sjukvården bör i högre grad styras utifrån medicinsk kvalitet och uppnådda resultat, så att patienternas hälsa och rätt till behandling alltid är den viktigaste drivkraften – inte regeringens ideologiska prioriteringar.

Patientlagen är också ett viktigt verktyg som kan komma att förbättra patienternas ojämna tillgång till nya innovativa behandlingar. Incitamenten för hälso- och sjukvården att ta till sig nya metoder är ofta svaga. En hälso- och sjukvård som nöjer sig med gårdagens metoder och behandlingar kan inte erbjuda patienterna en världsledande vård. Stärkt valfrihet och ökat patientinflytande kan komma att få positiva effekter för tillgången till nya behandlingsformer. Men om patienternas valfrihet istället försvagas i olika led riskerar det istället att få motsatt effekt.

Regeringen vill offra valfriheten av ideologiska skäl genom diskussionen kring vinster för företagen inom vårdsektorn. Regeringen bortser helt ifrån betydelsen för människor att själva få välja vårdcentral eller var en behandling ska utföras. Men det handlar om mer än så; mindre valfrihet och sämre patientinflytande ger sämre vård, och det kommer inte att främja patienternas tillgång till nya behandlingar.

Valfriheten ger också kvalitetsvinster i större skala. Nya aktörer och frihet att välja ger nya idéer och nya arbetssätt i både offentlig, privat och idéburen vård. Den framtida hälso- och sjukvården har inte råd att begränsa patienternas inflytande eller stänga ute de som vill bidra till och utveckla vår gemensamma välfärd. Patienternas röster behöver höras starkare. De valfrihetsreformer som har genomförts behöver värnas och utvecklas. Alla patienters rätt till modern behandling ska stärkas, vilket endast kan ske om LOV:ens intentioner att jämställa olika driftsformer för vården får tillåtelse att utvecklas.

Regeringens utredare ser begränsning av vinster i privata företag som en framkomlig väg. Det anser vi kristdemokrater vara helt fel. I stället är det tydligare och mer enhetliga villkor i upphandlingen av LOV över landet som kan behövas i flera fall. När beställaren kan sätta upp tydliga villkor som kan följas upp, kan också utföraren förhålla sig till dem genom utvärderingar av kvaliteten på utförda tjänster.

Penilla Gunther (KD)